

Kávésok Lapja

XV. évfolyam

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja
Megjelenik kéthetenként

12. szám.

Szerkesztőség :
Budapest VIII. József-körút 38 1/5, Tel.: 1-303-75

Felelős szerkesztő :
DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal :
Budapest, VIII. Rökk Szilárd u. 31. Tel.: 1-314-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Junius 20-ig tartoznak a vigalmi adóközösség tagjai június havi átalányukat megfizetni.

Junius 23-án (péntek) délután 1 órakor előjárósági ülés az ipartestület tanácstermében.

Junius 23-án (péntek) és 24-én (szombat) és szeptember 1, 2, 3. napján d. e. 10—2 között tartatnak meg az 1939—40. évre szóló tanonciskolai beiratások.

Junius 25-ig befizetendő a személyzet illetnyeiből levont kereseti-, külön- és rokkantellátási adó.

Julius 5-ig megfizetendő a II. negyedévi üzletbér harmadik részlete.

Julius 5-ig kell a gyermeknevelési járulék negyed évi részét a szakmai családpénztárba befizetni.

Julius 6-ig megfizetendő a vigalmi adóközösségben nem lévő kávéházak vigalmi adója.

Julius 10-ig az adóközösség tagjai tartoznak megfizetni július havi forgalmi és fényüzési adóátalányukat.

Julius 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Az 1939. évi Kávésipari Évkönyv legközelebb megjelenik.

A munkabér és munkaidőrendeletek szigoruan betartandók.

Meghívó.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének Előjárósága folyó évi június hó 23-án (pénteken) délután 1 órakor az ipartestület üléstermében

Ü L É S T

tart, melyre az előjáróság t. tagjait meghívja.

Budapest, 1939. június 15-én.

Dr. Havas Nándor s. k.
főjegyző

Mészáros Győző s. k.
elnök

A családpénztár rendelet módosítása

Junius 3-án, a Budapesti Közlöny 123. számában megjelent a Családpénztár-törvénynek a végleges szövegű végrehajtási utasítása, melynek legfontosabb rendelkezéseit kartársainkkal már körlevélben közöltünk. Most magát a rendeletet az alábbiakban teljes szövegében közöljük. (Mivel pedig az 50.000-es számú rendelethez képest ez az új szöveg sok változtatást foglal magában, a fontosabb új rendelkezéseket zárójel közé tett dült betűkkel szedve közöljük.)

A M. KIR. IPARÜGYI MINISZTERNEK 23.400—
1939. IP: M. SZÁMU RENDELETE

az iparban (kereskedelemben) valamint a bányászásban és kohászatban alkalmazott munkások gyermeknevelési pótlékáról szóló 1938:XXXVI. törvény-cikk hatálybaléptetése és az azzal kapcsolatos ren-

56 év óta a főváros vezető tejüzeme a

KÖZPONTI TEJCSARNOK

Budapest, VII.
Rottenbiller-utca 31'

Telefon: *146—265.

ELSŐRENDÜ MINŐSÉGÜ TEJ- ÉS TEJTERMÉKEK

Telefon: *146—265.

360 fióküzlet, 1000-nél több árusítóhely

Kávéházak, szállodák, tejivók kávémérések szállítója

delkezések tárgyában kiadott 50.000—1938. számú rendelet módosításáról.

Az iparban (kereskedelemben), valamint a bányászatban és kohászatban alkalmazott munkások gyermeknevelési pótlékáról szóló 1938:XXXVI. tc. (az alábbiakban: T) hatálybaléptetése és az azzal kapcsolatos rendelkezések tárgyában kiadott 50.000—1938. Ip. M: számú rendelet (alábbiakban: R.) egyes rendelkezéseinek módosításául a T. 15. és 33. §-ában foglalt felhatalmazás alapján, ugvis, mint m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, a m. kir. belügy- és a m. kir. pénzügyminiszterrel egyetértve a következőket rendelem:

A T. hatálya alá eső vállalatok.

1. §.

Annak a megállapításában, hogy valamely vállalat a T. hatálya alá esik-e, legalább husz alkalmazottat foglalkoztató vállalatnak azt a vállalatot kell tekinteni, amely a megelőző naptári év folyamán legalább 150 napon foglalkoztatott husz vagy ennél több alkalmazottat.

Az előző bekezdésben foglalt rendelkezés alkalmazásában a nőket is teljes számban figyelembe kell venni és mindazokat az alkalmazottakat, akiket a vállalat központi irodájában és ugyanahhoz az ipari (kereskedelmi), bányászati vagy kohászati ág. hoz tartozó üzemeiben (üzleteiben) az ország területén bárhol foglalkoztat, együttesen kell számítani. Hozzá kell ehhez számítani a más iparágához tartozó azokban az üzemszervezetekben foglalkoztatott alkalmazottakat is, amely üzemszervezeteket a vállalat külön hatósági jogosítvány nélkül tart fenn.

A vállalat beorozása a szakmai családpénztár kötelékébe.

2. §.

Ha ugyanannak a természetes vagy jogi személynek különböző szakmai családpénztárak ügykörébe eső több üzeme (üzlete) van, valamennyit

annak a szakmai családpénztárnak a kötelékébe kell sorozni, amelyet — az érdekelt szakmai családpénztárak és a vállalat meghallgatása után — az Országos Ipari és Bányászati Családpénztár igazgatója kijelöl.

(Az 50.000-es R. szerint legalább 300 napi átlag 20 foglalkoztatott alkalmazása a szakmai pénztárhoz tartozás előfeltétele. Az alkalmazottak közül a tanoncok és tisztviselők nem veendőek számításba. Az új rendeletek szerint azonban a központi iroda alkalmazottait is bele kell a létszámba számítani. Az így számított alkalmazottak számára kell legalább 150 napon legalább 20-at kitennie.)

A gyermeknevelési járulék.

3. §.

A családpénztárak számolási éve azonos a naptári évvel.

A szakmai családpénztár a kötelékébe tartozó vállalatoknak a jelen rendelet 5. §-ában foglaltak figyelembevételével kiszámított előző évi átlagos munkaslétszámát és az előző évben általa kifizetett gyermeknevelési pótlék összegét az év február havának 5-ik napjáig az Országos Ipari és Bányászati Családpénztárnak jelenti, ez pedig február hó 15. napjáig az iparügyi miniszternek a járulékegység mérvé megállapítására javaslatot tesz.

Az iparügyi miniszter az év január első napjától december havának 31. napjáig terjedő számadási évre a járulékegység mérvét a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterrel egyetértve megállapítja és március hó 10-ig a Budapesti Közlönyben közzéteszi.

4. §.

A Szakmai Családpénztár a kötelékébe tartozó vállalatok évi gyermeknevelési járulékát a járulékegység alapulvételével megállapítja és ezt a vállalatnál az év április havának első napjáig fizetési meghagyásban közli.

Az évi gyermeknevelési járulékot 4 részletben, az év január, április, július és október hó 5. napjáig kell a Szakmai Családpénztárba befizetni. A fizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig esedékesé vált részletekre előlegül az előző évi kirovás szerint kell a befizetéseket teljesíteni; az esetleges hiányt a fizetési meghagyás jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt pótolni kell, az esetleges túlfizetést pedig a Szakmai Családpénztár a vállalat javára írja.

Ha a Szakmai Családpénztár a gyermeknevelési járulékot a munkaadó által bejelentett adatok alapulvételével állapította meg, a fizetési meghagyás ellen benyújtott fellebbezésnek halasztó hatálya nincsen.

Az 1939. évi gyermeknevelési járulékot a jelen rendelet rendelkezéseinek megfelelően újból meg kell állapítani. Az új megállapítás jogerőre emelkedéséig a befizetéseket a R. rendelkezései szerint kell teljesíteni és az így befizetett összegeket előlegnek kell tekinteni.

SZENT ISTVÁN CSALÁDI SÖR

1 1/2 literes zárt palackokban

a Kőbányai Polgári Serfőzde gyártmánya

Az esetleges hiány és az esetleges túlfizetés tekintetében a 2. bek. rendelkezései irányadók.

(Az eredeti rendeletben a Családi Pénztárak számadási éve július 1-től június 30-ig tartott. Az 1939. évi január elején megállapított gyermeknevelési járulékot újból meg kell állapítani, aminek oka az, hogy a foglalkoztatottak létszámát az új rendelet másként állapítja meg és rendezi az előlegként szereplő, időlegesen megállapított járulék elszámolási módját.)

Az átlagos munká létszám kiszámítása.

5. §.

A számadási évet megelőző év átlagos munká létszámának kiszámítása úgy történik, hogy a vállalatban foglalkoztatott munkavállaló által munkában töltött napok összegét (a teljesített munkanapok számát) osztani kell 300-zal. Minden megkezdett munkanapot teljes egésznek kell venni. A fizetéses szabadságon volt munkavállalót úgy kell számításba venni, mintha a fizetéses szabadság tartama alatt is munkában lett volna.

A számadási évet megelőző évben alakult vállalatoknál a teljesített munkanapok számát annyiszor 25-tel kell osztani, ahány teljes naptári hónap a vállalat munkájának megindulásától az év végéig eltelt.

A nők létszámát a T. 7. §-ának 3. bek.-ben foglalt rendelkezés figyelembevételével két tizedesig terjedő pontossággal kell megállapítani

Keresetképtelenség, keresethiány és katonai szolgálat

6. §.

A T. 3. §-a 2-ik bekezdésének 2-ik mondata alapján a gyermeknevelési pótlékot csak abban az esetben kell kifizetni, ha az ott említett körülmények lehetetlenné tették azt, hogy a munkavállaló a gyermeknevelési pótlékot munkájával (T. 3. §-ának utolsó bekezdése) érdemelje ki.

A T. 3. §-ának alkalmazása szempontjából a születést megelőző és követő keresetképtelenség a betegség miatti keresetképtelenséggel egyenlő elbírálás alá esik.

7. §.

A munkavállaló köteles mindazokban a hónapokban, amelyekben a T. hatálya alá a R. 1. §-ának első bekezdése értelmében eső vállalatnál munkaviszonyban nem állott, illetőleg, amely hónapokban tizenöt napnál kevesebb vagy hetenként három napnál kevesebb munkanapra kapott munkabért, de amelyre neki a T. 3. § a második bekezdésének második mondata alapján a gyermeknevelési pótlékot ki kell fizetni, a gyermeknevelési pótlékra jogot adó körülményt (betegség, vagy baleset miatti keresetképtelenség, katonai szolgálat, vagy munkaalkalom hiánya) bejelenteni és igazolni.

Betegség vagy baleset miatti keresetképtelenséget hatósági orvos bizonyítványával vagy a kötelező betegségi vagy baleseti biztosítást ellátó intézet bizonyítványával kell igazolni. A biztosító intézet igazolását pótolja kórház, klinika vagy más hasonló intézmény által kiállított az az igazolás, amely

szerint az igényjogosult az illető hónapban kórházi, klinikai, stb. ápolás alatt állott.

(Lényeges változás az eredeti R.-hez képest, hogy míg ott a számadási év július 1-től a következő esztendő június 30-ig tart, a munká létszám megállapítása ellenben az előző év január 1-től december 31-ig terjedő adatokon alapul; addig az újonnan kiadott rendelet értelmében a Családpénztárak számadási éve azonosan a foglalkoztatási adatokkal az egész vonalon az adatszolgáltatást megelőző év január hó 1-től december hó 31-ig tart. Az új rendelet a fizetési meghagyás jogerőre emelkedéséről is szól, de annak határidejét nem közli.)

Tisztázza az új rendelet azt a tényt, hogy a januári R. rendelkezései szerint teljesített befizetések összegeit előlegnek kell tekinteni, amelyek a 4. §. 4. bekezdése szerint számolandók el. Rendelkezik arról is, hogy a fizetéses szabadság munkaidőnek számít és hogy a nők létszámát két tizedesig terjedő pontossággal kell megállapítani, de az egész elszámolási mód meglehetősen komplikált. Nem egészen világos a 7. §. utolsó bekezdésének a rendelkezése sem, amely a munkaadónak arról a kötelességéről szól, amelynek értelmében a munkából kilépettek igazolásainak a benyújtásáról intézkedik, holott a munkaadó esetleg nem is tudja kilépett munkásának a lakáscímét, amely bizony sűrűn változik.)

A munkavállaló bejelentései

8. §.

A munkavállalónak valamennyi bejelentést munkaadója, ha pedig nem áll a T. hatálya alá eső vállalatnál szolgálati viszonyban, utolsó ilyen munkaadója útján kell megtennie. A munkaadó köteles a bejelentést a Szakmai Családpénztárhoz továbbítani, mégpedig a név és a lakáscím változásának be-

delkezések tárgyában kiadott 50.000—1938. számú rendelet módosításáról.

Az iparban (kereskedelemben), valamint a bányászatban és kohászatban alkalmazott munkások gyermeknevelési pótlékáról szóló 1938:XXXVI. tc. (az alábbiakban: T) hatálybaléptetése és az azzal kapcsolatos rendelkezések tárgyában kiadott 50.000—1938. Ip. M: számú rendelet (alábbiakban: R.) egyes rendelkezéseinek módosításául a T. 15. és 33. §-ában foglalt felhatalmazás alapján, ugvis, mint m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, a m. kir. belügy- és a m. kir. pénzügyminiszterrel egyetértve a következőket rendelem:

A T. hatálya alá eső vállalatok.

1. §.

Annak a megállapításában, hogy valamely vállalat a T. hatálya alá esik-e, legalább husz alkalmazottat foglalkoztató vállalatnak azt a vállalatot kell tekinteni, amely a megelőző naptári év folyamán legalább 150 napon foglalkoztatott husz vagy ennél több alkalmazottat.

Az előző bekezdésben foglalt rendelkezés alkalmazásában a nőket is teljes számban figyelembe kell venni és mindazokat az alkalmazottakat, akiket a vállalat központi irodájában és ugyanahhoz az ipari (kereskedelmi), bányászati vagy kohászati ág. hoz tartozó üzemeiben (üzleteiben) az ország területén bárhol foglalkoztat, együttesen kell számítani. Hozzá kell ehhez számítani a más iparágához tartozó azokban az üzemszervezetekben foglalkoztatott alkalmazottakat is, amely üzemszervezeteket a vállalat külön hatósági jogosítvány nélkül tart fenn.

A vállalat bezorozása a szakmai családpénztár kötelékébe.

2. §.

Ha ugyanannak a természetes vagy jogi személynek különböző szakmai családpénztárak ügykörébe eső több üzeme (üzlete) van, valamennyit

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

1 1/2 literes
zárt palackokban

a
Kőbányai Polgári Serfőzde
gyárlmánya

annak a szakmai családpénztárnak a kötelékébe kell sorozni, amelyet — az érdekelt szakmai családpénztárak és a vállalat meghallgatása után — az Országos Ipari és Bányászati Családpénztár igazgatója kijelöl.

(Az 50.000-es R. szerint legalább 300 napi átlag 20 foglalkoztatott alkalmazása a szakmai pénztárhoz tartozás előfeltétele. Az alkalmazottak közül a tanoncok és tisztviselők nem veendők számításba. Az új rendeletek szerint azonban a központi iroda alkalmazottait is bele kell a létszámba számítani. Az így számított alkalmazottak számára kell legalább 150 napon legalább 20-at kitennie.)

A gyermeknevelési járulék.

3. §.

A családpénztárak számolási éve azonos a naptári évvel.

A szakmai családpénztár a kötelékébe tartozó vállalatoknak a jelen rendelet 5. §-ában foglaltak figyelembevételével kiszámított előző évi átlagos munkaslétszámát és az előző évben általa kifizetett gyermeknevelési pótlék összegét az év február havának 5-ik napjáig az Országos Ipari és Bányászati Családpénztárnak jelenti, ez pedig február hó 15. napjáig az iparügyi miniszternek a járulékegység mérvéve megállapítására javaslatot tesz.

Az iparügyi miniszter az év január első napjától december havának 31. napjáig terjedő számadási évre a járulékegység mérvét a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterrel egyetértve megállapítja és március hó 10-ig a Budapesti Közlönyben közzéteszi.

4. §.

A Szakmai Családpénztár a kötelékébe tartozó vállalatok évi gyermeknevelési járulékát a járulékegység alapulvételével megállapítja és ezt a vállalatnál az év április havának első napjáig fizetési meghagyásban közli.

Az évi gyermeknevelési járulékot 4 részletben, az év január, április, július és október hó 5. napjáig kell a Szakmai Családpénztárba befizetni. A fizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig esedékké vált részletekre előlegül az előző évi kirovás szerint kell a befizetéseket teljesíteni; az esetleges hiányt a fizetési meghagyás jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt pótolni kell, az esetleges túlfizetést pedig a Szakmai Családpénztár a vállalat javára írja.

Ha a Szakmai Családpénztár a gyermeknevelési járulékot a munkaadó által bejelentett adatok alapulvételével állapította meg, a fizetési meghagyás ellen benyújtott fellebbezésnek halasztó hatálya nincsen.

Az 1939. évi gyermeknevelési járulékot a jelen rendelet rendelkezéseinek megfelelően újból meg kell állapítani. Az új megállapítás jogerőre emelkedéséig a befizetéseket a R. rendelkezései szerint kell teljesíteni és az így befizetett összegeket előlegnek kell tekinteni.

Az esetleges hiány és az esetleges túlfizetés tekintetében a 2. bek. rendelkezései irányadók.

(Az eredeti rendeletben a Családi Pénztárak számadási éve július 1-től június 30-ig tartott. Az 1939. évi január elején megállapított gyermeknevelési járulékot újból meg kell állapítani, aminek oka az, hogy a foglalkoztatottak létszámát az új rendelet másként állapítja meg és rendezi az előlegként szereplő, időlegesen megállapított járulék elszámolási módját.)

Az átlagos munká létszám kiszámítása.

5. §.

A számadási évet megelőző év átlagos munká létszámának kiszámítása úgy történik, hogy a vállalatban foglalkoztatott munkavállaló által munkában töltött napok összegét (a teljesített munkanapok számát) osztani kell 300-zal. Minden megkezdett munkanapot teljes egésznek kell venni. A fizetéses szabadságon volt munkavállalót úgy kell számításba venni, mintha a fizetéses szabadság tartama alatt is munkában lett volna.

A számadási évet megelőző évben alakult vállalatoknál a teljesített munkanapok számát annyiszor 25-tel kell osztani, ahány teljes naptári hónap a vállalat munkájának megindulásától az év végéig eltelt.

A nők létszámát a T. 7. §-ának 3. bek.-ben foglalt rendelkezés figyelembevételével két tizedesig terjedő pontossággal kell megállapítani

Keresetképtelenség, keresethiány és katonai szolgálat

6. §.

A T. 3. §-a 2-ik bekezdésének 2-ik mondata alapján a gyermeknevelési pótlékot csak abban az esetben kell kifizetni, ha az ott említett körülmények lehetetlenné tették azt, hogy a munkavállaló a gyermeknevelési pótlékot munkájával (T. 3. §-ának utolsó bekezdése) érdemelje ki.

A T. 3. §-ának alkalmazása szempontjából a születést megelőző és követő keresetképtelenség a betegség miatti keresetképtelenséggel egyenlő elbírálás alá esik.

7. §.

A munkavállaló köteles mindazokban a hónapokban, amelyekben a T. hatálya alá a R. 1. §-ának első bekezdése értelmében eső vállalatnál munkaviszonyban nem állott, illetőleg, amely hónapokban tizenöt napnál kevesebb vagy hetenként három napnál kevesebb munkanapra kapott munkabért, de amelyre neki a T. 3. § a második bekezdésének második mondata alapján a gyermeknevelési pótlékot ki kell fizetni, a gyermeknevelési pótlékra jogot adó körülményt (betegség, vagy baleset miatti keresetképtelenség, katonai szolgálat, vagy munkaalkalom hiánya) bejelenteni és igazolni.

Betegség vagy baleset miatti keresetképtelenséget hatósági orvos bizonyítványával vagy a kötelező betegségi vagy baleseti biztosítást ellátó intézet bizonyítványával kell igazolni. A biztosító intézet igazolását pótolja kórház, klinika vagy más hasonló intézmény által kiállított az az igazolás, amely

szerint az igényjogosult az illető hónapban kórházi, klinikai, stb. ápolás alatt állott.

(Lényeges változás az eredeti R.-hez képest, hogy míg ott a számadási év július 1-től a következő esztendő június 30-ig tart, a munká létszám megállapítása ellenben az előző év január 1-től december 31-ig terjedő adatokon alapul; addig az újonnan kiadott rendelet értelmében a Családpénztárak számadási éve azonosan a foglalkoztatási adatokkal az egész vonalon az adatszolgáltatást megelőző év január hó 1-től december hó 31-ig tart. Az új rendelet a fizetési meghagyás jogerőre emelkedéséről is szól, de annak határidejét nem közli.)

Tisztázza az új rendelet azt a tényt, hogy a januári R. rendelkezései szerint teljesített befizetések összegeit előlegnek kell tekinteni, amelyek a 4. §. 4. bekezdése szerint számolandók el. Rendelkezik arról is, hogy a fizetéses szabadság munkaidőnek számít és hogy a nők létszámát két tizedesig terjedő pontossággal kell megállapítani, de az egész elszámolási mód meglehetősen komplikált. Nem egészen világos a 7. §. utolsó bekezdésének a rendelkezése sem, amely a munkaadónak arról a köteletségéről szól, amelynek értelmében a munkából kilépettek igazolásainak a benyújtásáról intézkedik, holott a munkaadó esetleg nem is tudja kilépett munkásának a lakáscímét, amely bizony sűrűn változik.)

A munkavállaló bejelentései

8. §.

A munkavállalónak valamennyi bejelentést munkaadója, ha pedig nem áll a T. hatálya alá eső vállalatnál szolgálati viszonyban, utolsó ilyen munkaadója utján kell megtennie. A munkaadó köteles a bejelentést a Szakmai Családpénztárhoz továbbítani, mégpedig a név és a lakáscím változásának be-

Pörkölt kávé keverékeink

közismerten elsőrendű minőségeit

keletindiából

behozott új különleges kávéfajokkal módosítottuk amiatt azok finomsága még az eddiginél is jobban fokozódott.

Kérjen próbatőzéshez mintát

Kávésok Áruforgalmi RT.-nál Budapest, VIII., József-körút 38.

Telefon: 139-277. Saját pörkölő üzem

jelentését azonnal, a többi bejelentést a hónap, illetőleg a következő hónap 5. napjáig.

A munkaadó adatszolgáltatási kötelessége.

9. §.

A munkaadó, aki vállalatában az év folyamán legalább százhusz napon husz vagy ennél több alkalmazottat foglalkoztatott, köteles a következő év január havának 20. napjáig a Szakmai Családpénztárnak a m. kir. állami nyomdától beszerzett hivatalos adatszolgáltatási lapon bejelenteni:

- nevét (céget);
- telepének (üzlethelyiségének) címét;
- foglalkozási körét;
- hogy a R. 1. §-ában, illetőleg a jelen rendelet 1. §-ában foglalt rendelkezésekre figyelemmel a T. hatálya alá esik-e; nemleges esetben azoknak a napoknak a számát, amelyeken legalább husz alkalmazottat foglalkoztatott;

c) bérfizetési időszakonként és üzemenként (üzletenként) részletezve a foglalkoztatott alkalmazottak valóságos számát és a valóban teljesített munkanapok összegét, a férfiakat és a nőket, illetőleg az általuk teljesített munkanapokat külön feltüntetve;

f) az átlagos munkáslétszámot.

A munkaadó, aki az 1938. év folyamán legalább százhusz napon husz vagy ennél több alkalmazottat foglalkoztatott, az előző bekezdésben említett bejelentést a jelen rendelet hatálybalépésétől számított husz nap alatt köteles megtenni.

10. §.

A T. hatálya alá eső munkaadó köteles minden egyes bérfizetési időszak végét követő tizenöt nap alatt a bérfizetési időszak tartama alatt foglalkoztatott és a teljesített munkanapok számát a 9. §-ban említett adatszolgáltatási lapon feltüntetni.

11. §.

Az 1884: XVII. törvények és az azt kiegészítő törvények, valamint a bányatörvény hatálya alá eső az a munkaadó is, aki az előző év folyamán nem foglalkoztatott legalább százhusz napon

Schillinger Anna Gőzmosógár RT
Budapest VI ker
Telefon 121-385. Vörösmarthy-utca 47b
Az ország legrégebb modernül berendezett gőzmosója

husz vagy ennél több alkalmazottat, köteles a szakmai családpénztár felhívására a 9. §-ban említett bejelentést harminc nap alatt megtenni és ettől az időponttól kezdve a 9. §-ban említett adatszolgáltatási lap rovatait kitölteni (10. §.).

12. §.

A szakmai családpénztár és az Országos Ipari és Bányászati Családpénztár a munkaadó által szolgáltatott adatok helyességét ellenőrizheti.

(Félreértések elkerülése végett felhívjuk a figyelmet arra, hogy az 1. §-ban jelzett százötven nap a törvény hatálya alá esést jelenti. A 9. §-ban a százhusz nap az adatszolgáltatási kötelességet, végül a százhusz napon alul maradó husz munkást foglalkoztató munkaadó nem tartozik január 20-ig betervezni adatszolgáltatását, hanem már a jelen rendelet hatálybalépésétől számított husz nap alatt köteles ezt megtenni. Mivel pedig a rendelet 1939. június 3-án hirdettelet ki, ennél fogva az utóbb említettek június 22-ig adatszolgáltatásukat megadni tartoznak.)

A vállalatnak a T. hatálya alól való kiesése

13. §.

A munkaadó, ha úgy látja, hogy a T. hatálya alá eső vállalata a következő naptári évben előreláthatólag nem fog a T. hatálya alá esni, köteles ezt a körülményt legkésőbb november hó 30. napjáig a szakmai családpénztárnak bejelenteni. A bejelentéshez csatolni kell azoknak a munkavállalóknak jegyzékét (név és jelzőszám), akik gyermeknevelési pótlékot kapnak. Ebben az esetben a 9. §. első bekezdésében említett bejelentést a következő év január havának 3. napjáig meg kell tennie. A szakmai családpénztár abban a kérdésben, hogy a vállalat továbbra is a T. hatálya alá tartozik-e, január hó 8. napjáig, esetleges felelősség esetében pedig az Országos Ipari és Bányászati Családpénztár igazgatója január hó 31-ig határoz.

A munkaadó köteles azt a bejelentését, hogy vállalata a következő évben előreláthatólag nem fog a törvény hatálya alá esni, egyidejűleg alkalmazottaival a R. 16. §-ában megszabott módon közölni.

Ha a munkaadó az első bekezdésben említett bejelentési kötelességeinek kellő időben nem tesz eleget s emiatt az év január 31. napja után lesz jogerős az a megállapítás, hogy a vállalat nem esik a T. hatálya alá, a vállalat csak az év március havának 31. napján esik ki a törvény hatálya alól.

Az a munkaadó, aki az első bekezdés alapján bejelentést tett és azt alkalmazottaival a második bekezdés szerint közölte, a gyermeknevelési járulékra január hónapban nem köteles előleget fizetni, ha azonban jogerősen megállapítják, hogy továbbra is a T. hatálya alá tartozik, köteles az erről vett értesüléstől számított nyolc nap alatt a jelen rendelet 4. §-ában megszabott előleget befizetni.

Ha a törvény hatálya alól kieső munkaadó számláján kiesésének jogerős megállapításakor követelése van, azt a szakmai családpénztár neki nyolc nap alatt kifizeti.

(Igen nagy figyelemmel kell kísélni a 13. §. fontos intézkedéseit, amelyek az első, januári R.-tel szemben újító és magyarázó intézkedések.)

Átmeneti rendelkezések.

14. §.

Az a munkaadó, aki a R. 1. §-a értelmében az 1937. évi munkavállalói átlaglétszám alapján a T. hatálya alá tartozott, de jelen rendelet értelmében az 1938. évi adatok alapján nem esnek a T. hatálya alá, 1939. évi június hó 30. napjáig a T. hatálya alá tartozik s a gyermeknevelési járulékot az 1937. évi adatok alapján köteles fizetni, mégis azzal az eltéréssel, hogy ennek a munkaadónak gyermeknevelési járuléka nem lehet több, mint az alkalmazottainak 1939. évi január—június hónapokra járó gyermeknevelési pótlék összege. Az a munkaadó köteles azoknak a munkavállalóinak jegyzékét (név és jelzőszám), akik gyermeknevelési pótlékot kaptak, 1939. évi június hó 15-ig a szakmai családpénztárnak benyújtani.

Az a munkaadó, aki a R. 1. §-a értelmében az 1937. évi munkavállalói átlaglétszám alapján nem tartozott a T. hatálya alá, de a jelen rendelet értelmében a T. hatálya alá esik, 1939. évi július hó 1. napjától köteles gyermeknevelési járulékot és a T. 12. §-ában említett költség hozzájárulást fizetni s ennek munkavállalóit gyermeknevelési pótlék először az 1939. évi július hónapra illeti.

Berlin, Páris, Róma már évek óta tudja, hogy mi a

gyümölcsös joghurt

győződjön meg ön is egy próbarendeléssel.

Forgalomba hozza:

DE JÓ

elnevezés alatt

A TEJÉRTÉKESÍTŐ ÉS TEJGAZDASÁGI RT.
VIII., THÉK ENDRE-U. 36—38.

TELEFONOK : 13—48—62
13—02—69

(Ennek a §-nak a rendelkezései anyagilag is nagy fontosságúak lehetnek és azért fokozott figyelemmel kísérendők.)

Büntető rendelkezések.

15. §.

Ha a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és pénzbüntetéssel

 Pénzt hoz;

biztos hasznot hajt az az árú
amellyel mindig megelégedettek
a vendégek

Franch
és KÁVÉPÓTLÉK
Kneipp
MALATAKÁVÉ

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likörkülönlegességek, főzelék és gyümölcskonzervek

büntető:

1. a munkaadó, ha alkalmazottjának bejelentését nem veszi át, vagy azt a szakmai családpénztárhoz nem továbbítja;

2. a munkaadó, ha a R. 16. §-ában vagy a jelen rendelet 13. §-ában szabályozott közzétételi és kiüggesztési köteleességét megsérti;

3. a munkavállaló, ha a gyermeknevelési pótlékra vonatkozó igénye megszűnését vagy szünetelését nem jelenti be.

A pénzbüntetés tekintetében az 1928:X. törvény-cikk rendelkezéseit kell alkalmazni. A kihágások miatt az eljárás a közigazgatósági hatóságnak, mint rendőri büntetőbírósnak hatáskörébe tartozik.

Vegyes és hatálybaléptető rendelkezések.

16. §.

A szakmai családpénztár a R. 8. §-a alapján befolyt hozzájárulást csak az Országos Ipari és Bányászati Családpénztár által előzetesen jóváhagyott költségvetés szerint használhatja fel.

17. §.

A hatóságok kötelesek a Családpénztárak törvényszerű megkereséseinek eleget tenni s azokat működésükben támogatni.

18. §.

A jelen rendelet alkalmazásában „Alkalmazott” és „Munkavállaló” alatt a T. hatálya alá eső alkalmazottat, illetőleg munkavállalót kell érteni.

19. §.

A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba, egyidejűleg a R. 1. §-ának harmadik bekezdése 2., 3., 14., 17. §-a hatályát veszti:

Budapest, 1939: évi május hó 31-én:

A miniszter helyett:

Varga József s. k.
államtitkár.

A rendelet ismertetése után szükségesnek látjuk a családpénztári kötelezettségekkel kapcsolatosan vezetendő nyomtatványok és azok rendeltetésének felsorolását.

a) *Adatszolgáltatási lap*, amelynek hátlapján foglalt kimutatás szerint 52 héten át kell a munkások és a teljesített munkanapok számát — legkésőbb 15 nap alatt bevezetni. Ezt két példányban kell vezetni, melynek egyikét a következő év január 20. napjáig — ez alkalommal június hó 22. napjáig

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat
száraz vegytisztítás és festés
Budapest VII., Klauzál utca 8. Telefon 138-559
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül berendezve | Legkíméletesebb mosási rendszer.

a VIII. sz. szakmai családpénztárhoz (VII. Madách tér 7) beküldeni.

b) *Igénybejelentési lap*, mely a munkások igényének bejelentésére szolgál. Ezt a munkaadó tölti ki és mellékeli a nyomtatványon előírt okmányokat.

c) *Munkaadói igazolás*, mellyel az egyes munkavállalóknak munkatartamát igazolja a munkaadó. A munkavállalók munkaviszonyának megszűnése, családi viszonyaiban történt változásainak bejelentésére.

d) *az Igényszünetelés*, (ha a munkavállaló az előírt munkateljesítményt nem végezte el, ha önhibájából kilépett);

e) *Igénybővülés* (ha az igény születés, örökbe-fogadás folytán bővült),

f) *Igénymegszűnés*, vagy *igényszűkülés*, (ha az igény a gyermek elhalálása, vagy a tartási kötelezettség megszűnése folytán megszűnt, vagy később lett).

g) *Névváltozás*, vagy *lakásváltozás* című nyomtatványok szolgálnak.

Mindezeket a bejelentéseket a munkaadónak legkésőbb a változást követő hónap 5-ig kell beküldeni, miután a bejelentések elmulasztásáért anyagi és büntetőjogi felelősségre vonható.

Többet fogyaszt, többet szórakozik, többet adózik Budapest az idén, mint tavaly

Budapest életének hamisítatlan tükörképét látjuk a székesfőváros statisztikai hivatalának *Illyefalvi I. Lajos dr. igazgató szerkesztésében* megjelent Statisztikai Havi füzetében új számában, mely a márciusi helyzetet tárja fel. Az érdekes számok rengetegéből a *fogyasztásra* vonatkozókat ismeretjük. Nem ötletszerűen, hanem azért, hogy ezeknek a számoknak erejével világítsunk rá a gazdasági válságról szóló hírekre.

Ha gazdasági válság van Budapesten, azt elsősorban a közművek érzik meg. Már pedig a víz-, villany- és gázfogyasztás terén egyformán nagy emelkedést látunk. A vízfogyasztás tavaly márciusban 5,819.000 köbméter volt, az idén 5,919.000. Az Elektromosművek múlt év márciusában 25,137.000 kw áramot értékesített, az idén 27,508.000 kw-ot. A gázfogyasztás pedig 8,861.000 köbméterről 9,445 ezer köbméterre emelkedett. A magánfogyasztás többete tavaly márciushoz képest egymagában 415 ezer köbméterrel nagyobb. Ezek az adatok igazán nem bizonyítanak gazdasági válság mellett.

Az alacsony husarak következtében *rendkívül megnövekedett a husfogyasztás*. Tavaly márciusban

Ajánlok mindennemű üveg, porcellán és zománcedényeket legelőnyösebb áron.
Gács edénybolt. Állandó edénykölcsonzés.
Budapest, VIII, Ór ucca 4. Telefon: 33-66-44.

15.494 vágás történt a marhaközvágóhídon, az idén pedig 18.966. Ez év eleje óta is 7200-al több marhát fogyasztott Budapest lakossága, mint tavaly a megfelelő időszakban. Igaz, hogy külföldre is többet szállítottak a levágott marhákból, különösen juhot, de a többifogyasztás így is mutatkozik. Ugyancsak növekedett a levágott sertések száma: tavaly márciusban 57.277 szurás történt a sertés-közvágóhídon, az idén 66.789, az év eleje óta pedig a többlet 30.000 darabra rug. Viszont az olcsóbb marha- és sertésár miatt a lóhús-fogyasztás erősen csökkent. Tavaly márciusban 883 lovat vágtak le, az idén csak 664-et. A három hónap alatt a csökkenés 806 darab. *A tejfogyasztás is növekedést mutat.* A tejvállalatok tavaly márciusban 10.215.000 liter tejet hoztak forgalomba, az idén 10.554.000 litert, úgyhogy a fejenkénti tejfogyasztás 9.37 literrel 9.58 literre javult.

Többet költöttek az emberek szórakozásra is. *A színházaknak jó konjunktúrájuk* volt és ez évről-évre javulást mutat. 1937. márciusában 280, tavaly 344, az idén márciusban már 345 magyar nyelvű előadást tartottak a fővárosi színházak. A látóvalók látogatása terén a múlt évi márciushoz képest csökkenést mutat az Állatkert, ahol 8019 látogató fordult meg, a tavalyi 14.675-tel szemben. Ennek oka a hideg idő volt.

Ugyancsak a válság ellen szól az adózás statisztikája. *A főváros márciusi adóbevételei nagyon kedvező eredményt mutatnak.* A tavalyi 10.449.000 pengő adó- és illetékbevételel szemben az idén 11.449.000 pengő volt a főváros bevétele, tehát egy millióval több. Még feltűnőbb a forgalmi adóbevétele növekedése; az általános forgalmi adóból a múlt év márciusában 4.868.000 pengő folyt be, az idén pedig 5.571.000 pengő, tehát 783 ezer pengővel több. Az év első három hónapja alatt pedig az általános forgalmi adó bevétele, majdnem három millió többletet mutat. A fogyasztás adatai mellett az adózás is bizonyítja, hogy Budapesten a forgalom visszaeséséről, vagy éppen gazdasági válságról nem lehet beszélni.

(Magyar Főváros.)

Füzfótelek (teraszra) új **P4.80**
Kerti butorok
billiárdasztalok
(behúzás — javítás). Kuglifelszerelés
üveg — porcellán legolcsóbban
Fried Király utca 44.
Kölcsonzés!

Üzemek ellenőrzése egészségvédelem és balesetelhárítás szempontjából

A m. kir. belügyminiszter április 27-én 239—1939. B. M. szám alatt rendeletet adott ki, amellyel az Országos Társadalombiztosító Intézetet arra utasítja, hogy a biztosításra kötelezett üzemeket egészségvédelmi és balesetelhárítási szempontból ellenőrizze. Az ellenőrzés egyfelől az üzem megbetegedési és baleseti adatainak nyilvántartása alapján, másfelől a helyszíni vizsgálatok foganatosítása útján történik.

Az OTI az üzemekben bekövetkezett balesetekről s megbetegedésekről nyilvántartást vezet, hogy az említett jelenségek gyakoriságához képest megtehesse az egészségvédelmi és a baleset megelőzés szempontjából szükségesnek mutatkozó intézkedéseket. Az OTI a helyszíni vizsgálatokat időszakonként, lehetőleg évenként legalább egyszer orvosi és műszaki szakközegeivel teljesíti. A vizsgálat során ellenőrzi, hogy a munkavállalók egészségének megvédésére és az üzemi balesetek elhárítására vonatkozó óvórendszabályokat megtartják-e és hogy az üzemben az orvosi vagy a műszaki tudományok mindenkori állásához képest nincs-e külön óvintézkedések foganatosítására szükség. Ha hiány mutatkozik, az OTI az üzemet pótlásra szólítja fel. A jogerősen elrendelt óvórendszabály foganatosítását elmulasztó munkaadó a mulasztás megállapítása esetében a biztosítási járulékok 50 százalékáig terjedhető biztosítási pótlárulék fizetésére kötelezhető. Ha a munkaadó balesetelhárító óvórendszabály foganatosítását elmulasztja, a veszélyességi arányszáma felemelésére lehet elkészülve.

A rendelet, amely a Budapesti Közlöny 94. számában jelent meg, április 25-én lépett hatályba részletesen tartalmazza az üzemek kötelességeit és jogait.

Meinl kávé!...

... a jó minőség,
megelégedettség
és a nagy forgalom
biztosítéka.

STUDIUM

**dákó és
írókréta**

Gyártja
Budapesti Kréta, Vegyészeti Gyar és Keresk. Rt.

Kapható: Telefon: 186-351 és 189-423
Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T.

A segédek be- és kijelentési kötelezettségének elmulasztása: kihágás

Az ipartörvény értelmében az iparos tartozik 14 napon belül segédeinek be- és kilépését az ipartestületnél bejelenteni és az alkalmazott munkakönyvét lebélyegezni. Meg kell állapítanunk, hogy számos tagunk nem tesz eleget ennek a kötelezettségének, vagy csak jóval későbbben.

Figyelmeztetjük tagjainkat, hogy ezen be- és kijelentési kötelezettség teljesítésének elmulasztása kihágást képez, amelyet pénzbírsággal büntetnek.

Amennyiben valaki a be- és kijelentési kötelezettségének nem tett idejekorán eleget, úgy az utólagos igazolásnak csak akkor van helye, hogyha az iparos az Országos Társadalombiztosító Intézet hivatalos igazolványával igazolja a munkaviszonyt.

Az ipartestület az OTI-igazolás alapján a munkaviszonyt utólag csak akkor igazolhatja, ha az OTI írásban igazolja, hogy a be- és kijelentés a segédi szakszavú gyakorlatnak az igazolást kérő által megjelölt kezdő- és végpontja után legfeljebb 8 nappal történt az OTI-nál, valamint, ha az ipartestület rendelkezésére álló adatok a bizonyítvány adataival ellentétben nem állanak.

Az OTI ezentúl az erre a célra kiállított bizonyítványokban nemcsak a biztosítási jogviszony tartalmát tünteti fel, hanem azt az időpontot is megjelöli, amikor a munkába belépést, illetőleg a munkából kilépést a munkaadó bejelentette.

Mindazokat, akik ezen felszólításunk ellenére nem fognak be- és kijelentési kötelezettségüknek eleget tenni, kénytelenek leszünk a fennálló törvényes rendelkezések értelmében kihágásért illetékes helyen feljelenteni.

Finom teakeverékek

Speciálisan kávéházi igényeknek erős és aromás, gyorsan festő

Imperiál – Royal – Angol rendszerű teakeverékek

originál 250 és 5 kg os ládákban, ugyszintén kimérve is beszerezhetők:

Kávésok Áruforgalmi R.-T.-től

Budapest, VIII, József-körut 38.

Telefon: 1-392-77.

(Nagyobb mennyiség lekötése esetén külön árajánlat)

Néhány szó a gyümölcsös yoghurtról

A gyümölcsös yoghurt, amely Budapesten DE JÓ név alatt kerül forgalomba, két részből áll: a felső része élénk piros *eper-jam*, alsó része *yoghurt*.

A gyümölcsös yoghurt úgy kerül elfogyasztásra, hogy a jam és yoghurt-réteget jól összekeverjük. Ez a réteg nagyszerűen keveredik, ize kellemes, földieperszerű, *édes, frissítő*. Egy üveg gyümölcsös yoghurt kb. 308 kalória tápértéket tartalmaz. Kalória tartalma 4 tojás, vagy 100 gr. zsíros marhahús, 300 gr. sovány marhahús, 130 gr. sonka, vagy 100 gr. félkövér sajt kalóriájával egyenlő. Magas kalóriatartalma a benne lévő zsirban és cukorban rejlik.

Éppen ezen magas tápértéke miatt ajánlható a gyümölcsös yoghurt, mint kiadós táplálék. Kielégíti a legkényesebb gourmand igényeit is. A gyümölcsös yoghurt sokkal tovább eltartható, mint a yoghurt elnevezés alatt forgalomba kerülő tejtermék, mert a felső jam-réteg, mely magas cukortartalommal konzerváltatott, védi a yoghurtot minden külső fertőzés és behatással szemben.

Külföldi orvosok százával nyilatkoztak a gyümölcsös yoghurt mellett s fel sem sorolható azoknak a betegségeknek a száma, melyeknél megfigyelték a yoghurt jótékony hatását. Így többek között:

angolkór,
általános gyengeség,
vérszegénység,
étvágytalanság,
érelmeszesedés.

Kristály ásványos forrásvíz csak Szent Lukács védjeggyel eredeti

Salgó gőzmosógyár és fehérneműkölcsönző

A legmodernebb berendezés. Mosás lágyított vízben
VI, Vörösmarty uccá 54. — Pontos kiszolgálás
Olcsó árak! Telefon: 116-286

különbéle gyomorbántalmak,
bélrenyheség,
bélfelfuvódás,
bélhurut,
vastagbélhurut,

stb. betegségeknel. Ezenkívül ajánlható:

a vér, mész és foszfortartalmának növelésére,
vörös vérszettek szaporítására,
vérnyomás csökkentésére
reumatikus fájdalmaknál,
gyermekágyasoknak,
műtétek után,
anyagcserebetegségeknel stb.

A gyümölcsös yoghurt tartalmazza mindazokat a vitaminokat, amelyek a tejben feltalálhatók. Tehát A, B (B1, B2), C, D és E vitaminokat. Az a vélemény, hogy a pasztörözött tej igen kevés C vitamint tartalmaz. Nem áll ez a gyümölcsös yoghurt, melynek C vitamintartalma igen magas.

A gyümölcsös yoghurt vérszegény, vagy növekedésben, fejlődésben lévő gyermekek részére ideális táplálék. Kitűnő vérképző. Mindazon anyagokat tartalmazza, amelyekre a gyermeki szervezetnek szüksége van.

A gyümölcsös yoghurt előírt diéta betartása mellett ideálisan fogyaszt, anélkül, hogy az idegeket megtámadná, vagy a szervezetre káros lenne. A gyümölcsös yoghurt télen-nyáron élvezhető. Nyáron üdít, télen pedig a magas kalóriatartalmánál fogva melegít.

Berlin, Páris, Róma, Prága, Bécs és a többi nagyvárosok lakossága már évek óta igen nagy mennyiségben fogyasztja a gyümölcsös yoghurtot. Ezekben a városokban a gyümölcsös yoghurt ma már nem felkapott divat, hanem elsőrendű közszükségleti cikk, amely épügy hozzátartozik ezen városok élelmezéséhez, mint a mindennapi kenyér.

Ezzel a készítménnyel a már amugyis változatos tejtermékeinket sikerült bővíteni. Sikerült olyan tejterméket biztosítani a fogyasztó közönség részére, amely mindenkinek az igényét és izlését egyformán kielégíti.

A gyümölcsös yoghurtot Budapesten a szabadalom alapján DE JÓ elnevezés alatt 2 decis üvegekben a TEJÉRTÉKESÍTŐ ÉS TEJGAZDASÁGI Rt. hozza forgalomba.

H I R E K

Előjárósági ülés

Felhívjuk a Budapesti Kávésok Ipartestülete előjárósági tagjainak, valamint a számvizsgálóknak figyelmét arra, hogy a június havi előjárósági ülés f. évi június hó 23-án (pénteken) déli 1 órakor a testület tanácsstermében fog megtartatni. Arra való tekintettel, hogy az előjáróság július és augusztus hónapokban csak kivételesen tart ülést kérjük a meghívottakat, hogy ezen az évszázor ülésen minél teljesebb számban vegyenek részt.

Hernády Nándor alezredes elhunyt

Ipartestületünk leventecsoportjának megalapítása óta volt vezetője *Hernády Nándor* alezredes f. é. június 10-én váratlanul elhunyt. A megboldogult nagy szeretettel végezte feladatát. Vitéz katona, jólelkű ember és iparunk igaz barátja volt. Június 12-én temették a farkasréti temetőben. Elhunytát özvegye és két gyermeke gyászolja.

Ipartestületi és adóközösségi hivatalos órák

Közöljük, hogy f. é. június 15-től kezdve a testület és az adóközösségek irodája a nyári időszak folyamán naponta 9—2 között működik.

Beíratások a szakirányu tanonciskolába

A szakirányu tanonciskola 1938—39. tanévi évszázor vizsgálatá f. é. június 15-én tartatott meg. Erről lapunk legközelebbi számában fogunk beszámolni. A budapesti tankerület királyi főigazgatójának rendeletére közöljük, hogy a jövő 1939—40. tanévre szóló beíratások f. é. jun. 23 és 24-én, valamint szept. 1., 2. és 3-án d. e: 10—2 között történik meg. Felhívjuk tanonctartó kartársainkat, hogy tanoncaikat a jelzett napokon irassák be.

Az osztrák idegenforgalom nagy átváltozása

Ausztriának a Német Birodalomhoz való csatlósása az osztrák idegenforgalom és ennek keretében a szállodásipar helyzetében is lényeges változást idézett elő. Az előző években főképpen külföldi vendégei voltak Ausztriának, míg most a belföldi, az Ausztrián kívüli németországi idegenforgalom növekedett meg. A bécsi szállodák átlagos látogatottsága 1937-ben 39.000 volt, 1938-ban 49.000-re emelkedett. Változás állott be az egyes üzemkategorikák helyzetében is. A korábbi években kevésbé látogatott kis- és középüzemek helyzete erősen megszilárdult, ami arra mutat, hogy a német vendégek kisebb igényűek, mint azok a külföldiek, akik régebben keresték fel Ausztriát. A luxus-szállókban visszaesés mutatkozik, ami különböző rationa-

Sós és édes, **ROPOGÓS** az idény süteményujdonsága

Készíti; **STEINER KEKSZGYÁR** Rendelés: Telefon; 14-19-85.

lizáló rendszabályokat tett szükségessé. Csehországnak a birodalomhoz való csatolása a belföldi idegenforgalmat előreláthatólag még növelni fogja.

Az árvédő bizottság érdekes új gyakorlata

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamaránál működő árvédő bizottság újabban érdekes ítéletet hozott árrombclások miatt. Konkrét esetekben az árvédőbizottság egy esetben sem fogadta el az árromboló mesterek ama védekezését, hogy rajtuk kívül mások is igen alacsony áron dolgoznak, mert az a körülmény, hogy mások árrombolást követnek el, nem jogosít fel senkit ugyanilyen cselekedetre. Minden árrombolásnak velejárója az, hogy az első árromboló a versenytársaitól elhódított vevők révén megtalálja a maga számítását. Ennek az árrombolásnak általános elharapózódása azonban kétségtelenül arra vezet, hogy a gazdaságilag gyengébb egyedek, akik az ár alákinálással folytatott versenyt nem bírják, kötelezettségeiknek eleget tenni nem tudnak és fokozatosan kiszorulnak a gazdasági életből. Az árrombolás elleni védekezés célja éppen az, hogy az iparostársadalomban felébredesse az együvé tartozás, a szolidaritás érzését és megakadályozza azt, hogy egyesek kartársaikkal szemben való antiszociális magatartása következtében versenytársaiknak egyrésze létfenntartásában is fenyegettéssék.

Mérőeszköz hitelesítés Budapesten

A mértékek használatáról szóló 1907. évi V. tc. értelmében a közforgalomban használt minden mérték és mérőeszköz forgalomba kerülésétől, vagyis használatba vételétől számított 2 éven belül és az után 2—2 évenként időszakos hitelesítés alá bocsátandó. A hitelesítést az Állami Mértékhitelítő Hivatal végzi, a fél kívánságára és költségére, esetleg magánál a félnél is. Figyelmeztetjük kartársainkat, hogy ebben az évben Budapest páratlan számú kerületeiben lakó kartársaink mutassák be mérőeszközöiket hivatalos felhívás nélkül, mert ilyen felhívásra nem lehet számítani.

Döntőbizottság fogja tisztázni a legkisebb munkabérekkel kapcsolatos kérdéseket

Tekintettel arra, hogy a legalacsonyabb munkabérek alkalmazásánál gyakran merülnek fel olyan határkérdések, amelyeknek eldöntésére csak a szakma bevonásával alakult bizottság lehet alkalmas, a kamarák keretében döntő bizottság fog létesülni, amelynek feladata lesz, hogy az eredeti határozatok szellemében és a minisztérium által megállapított elvi állásponthoz igazodva, a felmerült elvi kérdésekre vonatkozólag döntést hozzon. A bizottságok megalakulása meg fogja gyorsítani a felmerülő határkérdések tisztázását és védelmet fog nyújtani úgy a munkaadók, mint a munkavállalók szempontjából a tekintetben, hogy a legalacsonyabb munkabérek a törvény szellemében alkalmazhatók. A döntőbizottságok a legközelebbi jövőben megalakulnak.

Rendezik az ipari munkások felmondási idejét

Az iparügyi minisztériumban hosszabb idő óta tárgyalások folynak az ipari munkások felmondási idejének szabályozásáról. Az iparügyi minisztérium

rendelettel kíván intézkedni a kötelező felmondási idő bevezetéséről. Döntés még nem történt, hogy egyöntetűen szabályozzák-e minden munkavállaló osztályban a felmondási időt, vagy csak szakmák szerint. Nagy viták várhatók a felmondási idő meghatározásánál is. Egyesek szerint az egyhetes, mások szerint kéthetes felmondási idő lenne a legmegfelelőbb. Van azonban olyan elgondolás is, amely négyhetes felmondási időt tervez, azon az alapon, hogy a komoly és megbízható kalkulációhoz legalább ennyi szükséges.

A kisebb termés ellenére is folytatják a kávépusztítást a termelő érdekeltségek

A kávétermelő érdekeltségek elhatározták, hogy az eddigi értékesítési korlátozásokat további két esztendőre kiterjesztik annak ellenére, hogy az 1938—1939. gazdasági év kisebb termése és az értékesítési lehetőségek kedvező fejlődése folytán a helyzet a múlt évben javult. Az érdekeltek ugyanis még mindig nem tudták magukat rászánni arra, hogy a nehézkes és költséges terménymegsemmisítési eljárás helyett inkább a feleslegesnek bizonyuló kávéültetvényeket irtsák ki. A jelenlegi rendszer bevezetése óta 60 millió zsák kávéfajtát pusztítottak el, ami a világ négy évi braziliai kávéfogyasztásának felel meg. A rendszer szerint, a gazdák termésük 30 százalékát kötelesek egészen csekély térítés ellenében a Nemzeti Kávéhivatalnak beszolgáltatni, míg a fennmaradó részből 40 százalék szabadon, 30 százalék pedig csak a hivatal külön engedélyével hajózható be. A nemesebb kávéfajtákból csak 15 százalékot kell beszolgáltatni. Az eddigi becslések szerint az 1939—1940. gazdasági év terméséből 3.5—4 millió zsák kerül majd beszolgáltatásra, illetve megsemmisítésre. A hivatal, amely ily módon igyekszik a piacon a kínálatot és keresletet egyensúlyban tartani, 1941-ig marad fenn.

Lebontják a kávéházat, ahol Beethoven utoljára szerepelt

A bécsi Prater megújulásával kapcsolatban rövidesen lebontják az „Erstes Kaffeehaus an der Hauptallee” néven közismert helyiséget. Egy darab történelem tűnik el a bécsi életből. A híres kávéházat akkor alapították, amikor II. József, az eddigi császári vadászterületként hozzáférhetetlen Prater megnyitotta a nép előtt. A kerthelyiség közepén terjedelmes ernyő alatt koncertezett a zenekar. Itt játszotta el 1814-ben Beethoven, Schuppanzigh és Linke közreműködésével nagy D-dur trióját. Ez volt a mester utolsó fellépte zongoraművészként. Itt került első ízben előadásra a Böhm-kvartett interpretálásában Beethoven op. 127. vonósnégyese. A süket zenetitan egy sarokban gubbasztott és feszült érdeklődéssel követte a muzikusok mozdulatait. A bécsi valcer megteremtője, Josef Lanner szintén az „Erstes Kaffeehaus” kertjében hangversenyzett. Lanner és Strauss zenekarai egyre nagyobb tömegeket vonzottak a Prater híres kávéházába, hol később varieté, meg szenzációs mutatványok szórakoztatták a közönséget. Itt lépett fel a világ első koplalóművésznője is, aki 21 napos koplalással ejtette bámulatba a jó bécsieket.

Márvány lapok

GÓTS EDE Bpest. V., Légrády Károly u. 14.

Tel.: 299-202

A dohány- és süteményárúsítás szabályozása a német vendéglőkben

A Vendéglős- és Szállodásipari Gazdasági Csoport vezetője Németországban március elején rendeletet bocsájtott ki, amely szerint a német vendéglőkben április 1-től kezdve az üzemben nem alkalmazott egyének dohányárut, süteményt, ujságot stb. nem árúsíthatnak. Az említett cikkek a jövőben kizárólag az alkalmazott személyzet útján adhatók el a vendégeknek. Olyan üzemekben, ahol eddig nem a kiszolgáló személyzet, hanem maguk a cégek, vagy bérlők árúsították ezeket az árukat, az illető cégek, vagy bérlők szerződését föl kell mondani. A rendelet hatálya a gazdasági csoport minden tagjára ki terjed.

Nőkkel váltják fel Németországban a férfi pincérek

Berlinből jelentik: A németországi idegenforgalmi szervezet lapja, a Der Fremderverkehr azt ajánlja, hogy az ugynevezett udvariassági foglalkozási ágakban, mint például a pincérek foglalkozása terén, inkább nőket alkalmazzanak férfiak helyett. A lap rámutat arra, hogy Németországban a négyéves terv sikeres végrehajtása érdekében szükség van a férfiak nagyobb munkaerejére és más téren sokkal méltóbban lehet ezt a munkaerőt felhasználni, mint vendégek kiszolgálásánál. Hangsúlyozza a lap azt is, hogy a kiszolgálás jobban illik a nőhöz, mint a férfihez.

Sokgyermekes

családok nem fizetnek díjat a beteglapért Németországban. A családvédelem terén hozott rendelkezések közt szerepel az is, amely szerint a többgyermekes családok a betegségi biztosítás szolgáltatásainak igénybevételéhez szükséges beteglapért és a vényekért díjat nem fizetnek. Többgyermekes családnak azt tekintik, hol legalább négy gyermek van; illetve az özvegyeknél elég három gyermek is. A kedvezmények igénybevételéhez a többgyermekes családok szövetsége által kiállított és a birodalmi vasutaktól láttamozott tagsági igazolvány szükséges.

Magyar idegenforgalmi iroda Velencében

Ünnepélyes keretek között adták át rendeltetésének az első magyar idegenforgalmi irodát Olaszországban, Velencében. A Szent Márk téren elhelyezett magyar idegenforgalmi iroda megnyitását nagyszámu előkelő közönség vett részt.

Kötelezettségek a munkásügyi rendeletekkel kapcsolatban

Az iparügyi minisztérium kiadásában megjelenő „Közgazdasági Értéktitok” legújabb száma megírja, hogy egy ipari munkaadót a másodfokú rendőri büntetőbírósa bűnösnek mondott ki, mert a legkisebb munkabéretet feltüntető hirdetmény ki-

ABROSZT

színeset és fehérét
hangerlőt és lőrűközt összesen
más fehérneműeket és ponyvákat
kikészítőnél vegyen

BLAU JENŐ

kiváratra megbízottunkat küldjük

TEXTILÁRU KÉSZÍTŐK

BUDAPEST. V.,

Telefon: 180 643 Gróf Tisza István ucca 11.

függesztését elmulasztotta. Ezt az ítéletet a Kihágási Tanács 531—1938. kih. sz. határozatával helybenhagyta.

A kihágási tanács ítéletével kapcsolatosan felhívjuk a figyelmet arra, hogy minden kereskedőnek és iparosnak, aki akárcsak egy kifutófiút is foglalkoztat üzletében, nyilvántartási könyvet kell vezetnie az alkalmazottak munkaidejéről és szabadságáról. A nyilvántartási füzetbe be kell vezetni az alkalmazottakat esetleges túlmunkáját, fizetését, a fizetésből bármilyen címen történő levonást (OTI, MABI, alkalmazotti kereseti adó, stb.) szabadságidejét.

A rendelkezések betartását a hatóságok szigoruan ellenőrzik.

Virág a vendéglőben

Egy párisi előkelő vendéglőben az összes hölgyvendégek egy-egy kitűznievaló szép virágot kapnak ajándékba. Ez a kis kedveskedés óriási sikerre talált a vendéglő közönségének a körében és nagy része volt abban, hogy ez a vendéglő hamarosan a legdivatosabb helyek egyikévé vált. Nincsen kizárva, hogy ezt az ötletet a vendéglő tulajdonosának egy élelmes virágkereskedő ajánlotta, aki magának ezzel egy állandó jó vevőt szerzett. Az ötlet végeredményben nem világotrengető, hallottunk már ilyesmiről, de mindez nem változtatott azon, hogy egyszerű üzleti fogások is járhatnak jó eredményre. Nem kellene esetleg nálunk is megpróbálni valami hasonlóval, persze nem akármilyen kocsmában, hanem csak olyan helyen, melynek a közönsége az ilyen reklámot értékelné és végeredményben megfizetni is tudja. A pénz a földön hever, csak le kell hajolni érte.

A kisipari kölcsönösszeg felső határa

Mint ismeretes, a bankszerű fedezettel nem rendelkező kisiparosok hitelakciójának keretében eddig legfeljebb 300 pengős kölcsönösszeg volt folyósítható. A m. kir. iparügyi miniszter ur, a Budapesti Kereskedelmi- és iparkamara előterjesztésére, hozzájárult ahhoz, miszerint azokban a kivételes esetekben, amikor a visszafizetés biztosítottnak látszik és az eddigi maximálisan 300 pengőben megállapított kölcsöntkérő különleges viszonyaira való tekintettel elegendőnek nem mutatkozik, az összes körülmények gondos mérlegelése alapján 500 pengős kölcsön folyósítható legyen.

A bor fogyasztási adója 9.5 fillér

A székesfőváros fogyasztási adójáról szóló új szabályrendeletet a belügyminiszter 107.681—1938. szám alatt jóváhagyta. A szabályrendelet szerint a bor, habzóbor és pezsgőbor adója literenként 9 és fél fillér.

Alapítva 1865. évtől

HENNEFELD

jég szekrénygyár

Budapest, VI. Ó-utca 6. Tel.: 1-120-26
1-156-46

Szab. jég szekrények, sörkimérő készülékek, autom. elektromos hűtőszekrények és hűtőkamrák

Cimre Üvegni: csak Ó utca 6.Jéghűtésű és ön-
működő elektromos
fagylaltkészítőgépek
konzervátorok és
jégkészítőkKedvező fizetési feltételek!
Árjegyzék ingyen és bérmentve.**Ifj. Grünwald Mór**

Ferenc József rakpart 6.

Telefon: 1-838-39. — Üveg és porcellán

Márványbólépületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden
szinben a legolcsóbb árban készít**Kronemer Dávid márványipari üzeme**Budapest, X., Kőbányai ut 39. (Hungária körút sarok)
Telefon: 1-378-69.

Kapható:

Berkovitspapírárugyár
kávéházi, éttermi és
cukrászati kellékek**BUDAPEST,****VII., SIP UTCA 4**

Telefon 142 531

DEKA
TOLFOGYÁJO KÜLÖNLEGESÉG
DELIA**NAGY IGNÁC** pincefelszerelési
cinkes raktára**BUDAPEST, VII., KÁROLY KÖRUT 9.**Ajánlja dusan felszerelt rakta.át, u m.: borszivattyuk,
szűrőgépek, palackok, parale dugok, cin.kek stb. T. 141-515*Csakis*
PIATNIK
KÁRTYÁT!Felelős kiadó: DR. GAÁL ENDRE.
Lakása: Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 31.Nyomta: Hoffmann és Társa könyvnyomdája
Budapest, VII., Kazinczy-utca 5.**Hirdessen***a Kávésok Lapjában!***CORVINA**

könyv- és papirkereskedés

VIII., JÓZSEF-KÖRUT 48.

Telefon: 1-495-84.

Legolcsóbb és legjobb beszerzési forrás**Modern kölcsönkönyvtár**

havi bérlet 1 pengő